

Ungdom — man har jo før set, at Undervisning koster Penge, og det vil i og for sig ikke være det afgørende Moment —, men jeg tror ikke, at det vil blive Tilfældet, hvis man tænker sig en saa hurtig Vækst som den, dette Lovforslag aabenbart tilsigter. Vi har, som det blev nævnt af den højtærede Undervisningsminister, set, at en Skole er begyndt og derefter forsvundet efter en eller to Vintres Virksomhed. Der blev blandt de Tal, som blev fremsat, nævnt, at der af 24 Skoler var 19 og af 60 52, som havde fortsat, der var altsaa nogle, som var gaaet ind. Dette kan der jo tvistes om. Jeg noterede Tallene, jeg tror nok, de er rigtige, men selv om der skulde være en lille Fejl i disse Tal, gør det ikke noget, det afgørende er, at der er nogle Skoler, som er begyndt, og som af en eller anden Grund er ophørt igen. Vil man dernæst spørge, af hvilke Grunde disse Skoler, som er begyndt, er ophørt, kan der tænkes flere Grunde, blandt andet den, at det i de paagældende Egne ikke er lykkedes at finde de Lærerkæfter, som kunde fængsle de Elever, der gav Møde, og at Undervisningen derfor ikke har givet saadanne Resultater, at der har været Tilslutning næste Vinter igen, eller Lærerne har maaske følt, at de ikke magtede denne Opgave og har derfor ikke villet være med. Men naar dette Forhold er kommet frem, hvor en saadan Skole er blevet oprettet ad Frivillighedens Vej, kan man være vis paa, at det vil komme mangedobbelt frem i det Øjeblik, man paalægger Kommunerne udover Landet, at nu skal der være en saadan Efterskole for den konfirmerede Ungdom eller maaske endog saa flere i hver Kommune, og flere maatte det jo blive, hvor Kommunens Omraade er ret stort. Hvis man vil tænke sig, at Forslagsstillerne havde Held med sig helt ud, og Skolen blev sat i Gang, er der flere Ting, som er sikre. Saaledes vilde Udgiften være ganske overordentlig sikker, den vilde man faa i alt Fald i det første Aar, derimod er jeg ikke saa vis paa, at man vilde faa en Skole for den Ungdom, der her er Tale om, som vilde være til synderlig Gavn, for ikke at tale om, at den i høj Grad skulde forbedre den danske Ungdom, thi jeg tror ikke, at en Undervisning af den Art vilde komme til at virke stærkt, og jeg tror heller ikke — i den Henseende er jeg ganske enig med Ordføreren for mit Parti (Nørgaard) —, at 14—18 Aars Alderen just er den Alder, i hvilken der kan virkes stærkt karakterdannende paa de unge,

det kommer efter min Mening senere. Den Pædagogik, som den højtærede Undervisningsminister hentydede til, at ansete Skolemænd havde givet deres Tilslutning, og som gaar ud paa, at der helst skulde gaa nogen Tid — det var jo lidt kortere Tid —, er formentlig rigtig. Jeg kunde ogsaa nævne den Tanke, hvorpaa den danske Folkehøjskole hviler, og som gaar ud fra, at den karakterdannende Paavirkning bedst finder Sted i en lidt modnere Alder. Jeg siger altsaa, at dette Forhold: at Lærernes Evner og Elevernes Trang, enten nu Aarsagen er den ene eller den anden, ikke ganske mødes, vil komme mangedoblet frem, og at man faar en Skole, som savner Levedygtighed, og som skal stride sig igennem i Kraft af en Lov, og det, tror jeg, er uheldigt.

Men dertil kommer, at der er visse Sider ved dette Lovforslag, som, det kan jeg godt sige, er mig inderligt imod. I § 1 kommer der en Tankegang frem, som jeg meget maa beklage, at den højtærede Undervisningsminister gav sin Tilslutning. Det havde jeg neppe troet, han vilde. Det er den, at man vil stille Befolkningen og Kommunalbestyrelserne i Modsætning til hinanden. Jeg har den Opfattelse, at naar den almindelige Valgret har talt, skal vi respektere de Valg, der er fremgaaet deraf, i den Valgperiode, Valget gælder. Jeg tror ikke, at det er heldigt at faa saadanne Plebisciter omkring i Kommunerne, hvor vi Gang efter Gang kan blive Vidne til, at man stiller en Folkestemning i Kommunen op mod Kommunalbestyrelsen for derigennem at tvinge denne enten til at gennemføre en Tanke, som den maaske ellers ikke vilde gennemføre, eller ogsaa at nedlægge sine Mandater, saaledes at der kan blive valgt en Kommunalbestyrelse, som vil følge en saadan Folkeforsamlings Flertal. Kommunalbestyrelserne er i Forvejen vanskeligt nok stillede, for Tiden endog saa overmaade vanskeligt, og der stilles store Krav til i alt Fald enkelte af Medlemmernes Arbejdsevne, og hvis disse Vanskeligheder bliver ved at vokse, kan det blive besværligt nok at faa de brugbare Kræfter frem paa de rigtige Steder. Hvis man saa tillige sætter saadanne Uro og Gæringsspirer ind i Forholdet mellem Kommunalbestyrelserne, der er udgaaet af den almindelige Valgret — for det skal vi lægge vel Mærke til, at det er de —, og Folkeforsamlingerne, som kan komme frem med eller imod Kommunalbestyrelserne, saa har man bragt noget ind i Kommunalbestyrelserne, som ikke i det lange Løb vil